

Nieuwe toekomst voor voormalige Brabantse stortplaatsen met SufalNet4EU



De voormalige vuilnisstortplaats Gulbergen op de grens van Nuenen en Geldrop-Mierlo.

Van januari 2010 tot en met december 2011 geeft de provincie Noord-Brabant leiding aan SufalNet4EU. SufalNet4EU is een interregionaal samenwerkingsproject rond duurzaam (her)gebruik van voormalige vuilstortlocaties. Het Europese programma INTERREG IVC subsidieert SufalNet4EU met zo'n 2 miljoen euro. In totaal doen er 15 Europese regio's en gemeenten uit 10 verschillende lidstaten mee. Elke partner stelt een actieplan op. Grontmij begeleidt zowel het ontwikkelingsproces van de 9 deelnemende stortlocaties die aan het Brabantse Actieplan meedoen alsook de kennisuitwisseling met de Europese partners.

In Brabant liggen 600 voormalige stortplaatsen die in totaal 1.200 hectare ruimte in beslag nemen. Voormalige stortplaatsen vormen een potentieel risico voor mens en milieu via direct contact en het grondwater. (Her)gebruik biedt ook kansen. Veel van deze, in onbruik geraakte, oude vuilstorten liggen namelijk in gebieden die (op termijn) functionele transformaties ondergaan. In het kader van zuinig en meervoudig ruimtegebruik kunnen deze nu tot duurzaam bedrijventerrein, hoogwaardige woningbouwlocatie en/of aantrekkelijk recreatie- en natuurgebied worden herontwikkeld. Met alle milieu(hygiënische), so-

ciale en economische voordelen van dien. Grontmij stelt op basis van de 'best practices' die in het voorgaande SufalNet project zijn geïdentificeerd het Brabantse Actieplan op. Hierin worden concrete uitvoering- of hergebruikplannen op en rond voormalige stortplaatsen uitgewerkt. Na een oproep in een bestuurlijk overleg met de wethouders hebben 9 gemeenten kansrijke locaties aangedragen. Dit zijn: Bergse Haven te Bergen op Zoom, De Kater te Boxmeer, Budel-Dorplein te Cranendonck, Padbroek te Cuijk, De Vlaas te Deurne, Bakkersdam te Heusden, Moerenburg te Tilburg, Vlaghelde te Schijndel en Landgoed Gulbergen binnen het regionale Samenwerkingsverband Regio Eindhoven.

Visie op de opgave

Ruimte is een schaars goed in Nederland. Vandaar dat er veel waarde wordt toegekend aan het beheer van die ruimte. Zuinig, meervoudig en hergebruik zijn de leidende principes bij de (her)ontwikkeling van de oude vuilstortlocaties, naast het in stand houden van eventueel bestaande nazorginstallaties als boven- en onderaafdichtingen, stortgasonttrekking- en percolaatwaterafvoersystemen. Bij de totstandkoming van het Brabantse Actieplan is voor een 'duurzame integrale gebiedsgerichte aanpak' gekozen.

Dit komt vooral tot uitdrukking in het interdisciplinaire karakter (naast milieuhygiënische aspecten worden 'ruimtelijke kwaliteit', 'markt kwaliteit' en 'financiële middelen' met elkaar in verband gebracht) en in de aandacht voor het hele ontwikkelingsproces (van eerste initiatief tot en met realisatie en beheer). Onder 'ruimtelijke kwaliteit' wordt de mate van samenhangende gebiedskwaliteit vanuit de stedenbouwkundige optiek verstaan. De 'markt kwaliteit' is de mate waarin het gebied beantwoordt aan elken en wensen die door de toekomstige gebruikers worden gesteld. Voor de 'financiële middelen' (d.w.z. geld en grond) geldt de mate waarin de kosten en opbrengsten van de gebiedsontwikkeling in evenwicht zijn. Bij dit alles wordt vooral ook een 'duurzame ontwikkeling' voorgestaan, gericht op het vinden van een balans tussen zowel ecologische als economische en sociale ontwikkelingskansen. Een versterking van de veerkracht en kwaliteit van het milieu gaan daarbij hand in hand met de bevordering van een economisch rendabele gebiedsontwikkeling en de bevordering van het lichamelijke en geestelijke welzijn van de toekomstige eindgebruikers. Tot slot wordt het succes van een dergelijke gebiedsgerichte benadering in toenemende mate bepaald door de mate van 'organiserend vermogen'. Dit is het vermogen om alle relevante actoren te betrekken en met hun hulp nieuwe ideeën te genereren en nieuwe concepten te ontwikkelen om zo de condities te creëren voor een kansrijke herontwikkeling van betrokken vuilstortlocaties. Daarom is voor een gefaseerde procesaanpak gekozen waarbij de 9 betrokken projectpartners elkaar inspireren én motiveren.

Inlichtingen: Nicolaas Veltman, procesmanager Grontmij Nederland, e-mail nicolaas.veltman@grontmij.nl en René Beijnen, projectcoördinator Provincie Noord-Brabant, e-mail r.beijnen@brabant.nl en www.sufalnet4.eu